

Terug naar Burgwerd

Tallien en Willem Fokkema wisten niets van de historie van het schip dat ze in 2010 kochten. Ook hadden ze nog nooit van Burgwerd gehoord. Ze hadden wel altijd hun ogen open als het ging om mooie tjalkjes. En zo kwam het dat de Fokkema's in Burgwerd belandden.

'Wij wisten niets van de historie van ons "nieuwe schip" toen wij in 2010 een kale, bijna 17 meter lange romp kochten,' zo vertelt Willem Fokkema. Toch hadden Willem en Tallien al eerder met hun schip kennisgemaakt. Rond 1990 lag het als woonark met een hoge opbouw en de naam *Hoop Peanuts* voor het verzorgingstehuis "Amstelhof" in de Amstel. Mooie tjalkjes daar hadden ze altijd wel oog voor en ze waren dan ook teleurgesteld toen het ineens verdwenen bleek. Er was geen plaats meer voor de "oude troep", want de gemeente had grootse plannen met de Amstelhof: dit zou de nieuwe pendance

van de Hermitage in Amsterdam worden. Toen de bejaarden vertrokken in 2007 en de Hermitage zijn intrek nam, moest er een aanlegsteiger voor rondvaartboten komen.

'We vergaten het schip dat in 2010 weer opdook op Marktplaats. Het was gelukkig in goede handen: Tony Brundel uit Gaastmeer had het skûtsje in 2008 gekocht, maar wilde er weer vanaf. Het weer onder zeil brengen van een skûtsje stond nog op onze actielijst en dit schip kwam precies op het goede moment.' Door tientallen jaren zeilen op, kijken naar en zich verdiepen in de historie van ons varend erfgoed wisten de Fokkema's

Heden en verleden verenigd: de Amstel afgemeerd op de plek waar na 1910 *De Hoop* als turfschip lag. De lading brandstof werd direct vanaf het schip verkocht

vrij precies wat ze wilden. 'Een vaargebied dat zich uitstrekt van It Heidenskip tot Kopenhagen, een schip dat met z'n tweeën te bemannen is, en zo veel mogelijk alles op de hand en comfortabel binnen.' Fokkema: 'Na een winter hard werken en geweldig laswerk door SRF in Harlingen konden we in augustus 2011 al onder zeil. De betimmering en afwerking deden we in de twee daarop volgende winters in Arnhem, in de buurt van waar we wonen. Tot onze verrassing werden we in de haven van Arnhem herkend.' Voordat het schip naar Amsterdam werd gesleept hadden er tussen 1960 en 1985 zes verschillende eigenaren op het schip gewoond in de haven waar de Fokkema's bijna dertig jaar later weer terugkwamen.

Achtergrond

Logisch dat ze steeds nieuwsgieriger werden naar de achtergrond van hun schip. De "roots" bleken in Burgwerd te liggen. Burgwerd (Burchwert) ligt twee bruggen boven Bolsward en vertoont nog steeds alle karakteristieken van een onbedorven Fries dorp. Geen hoogbouw, de kerk in het midden, de trekvaart met brug- de *piip*- en iedereen kent elkaar. In het voorjaar van 2016 kwamen de Fokkema's in contact met Lolle Baarda, de dorps historicus van Burgwerd en Hichtum. Lolle bleek niet alleen oude foto's van het schip te hebben, maar kende ook nog verhalen over Simen de Boer, de eerste eigenaar van het schip. Voldoende reden om ter plekke eens poolshoogte te gaan nemen. In een prachtig weekeind in juni 2016 zeilden ze Burgwerd binnen.

Simen Jans de Boer kwam in 1894 van IJlst naar Burgwerd, op dat moment was hij schippersknecht. Het schippersvak zal hij ongetwijfeld hebben geleerd van zijn vader die in IJlst schipper was. Uit het bevolkingsregister valt af te leiden dat Simen in 1903 zelfstandig (turf)schipper was en dat hij samen met zijn vrouw Maaike

De Hoop nogmaals op dezelfde locatie in 1916, nu zonder deklast turf

Aukema op zijn schip woonde. In 1910 liet Simen een nieuw skûtsje bouwen door Minne Molles van der Werf in Sneek, genaamd *De Hoop* met nummer S933N. Minne Molles, telg uit een scheepsbouwers geslacht, vestigde zich pas op 55-jarige leeftijd als zelfstandig scheepsbouwer in Sneek. Eerst huurde hij de werf van Barkmeijer, maar vanaf ongeveer 1908 nam hij de efficiënt georganiseerde werf over en bouwde hij, geholpen door zijn vier oudste zonen, gemiddeld acht skûtsjes per jaar. De werf aan de Woudvaart bouwde later onder gezag van Van der Meulen houten Friese schouwen, terwijl Henk van der Meulen tegenwoordig veel restauratiewerk doet, bijvoorbeeld aan het Statenjacht *Friso*.

Terugkeer

Bij de terugkeer van het schip in Burgwerd leggen de Fokkema's aan op de 'oude plaats' en al gauw komen de eerste nieuwsgierige bewoners met verhalen over het skûtsje. 'We kregen een VIP-rondleiding door het dorp. Eigenlijk is er weinig veranderd. We maakten foto's op de plaats waar het schip ooit heeft gelegen als turf-schip. In de dorpskrant verscheen naar aanleiding van ons bezoek een artikel waarin ons schip de geuzennaam 'Het Burgwerder Skûtsje' krijgt,' zo vertellen de Fokkema's.

Onder zeil en met de vaarboom vertrekken ze weer. Wanneer precies Simen de Boer het schip verkoopt is niet duidelijk, maar in 1939, als het voor de tweede maal wordt gemeten, is het schip eigendom van J.A. Feenstra uit Koudum. Jelle 'Rikeman' Feenstra was een aparte vogel die ze in Koudum nog steeds kennen. Hij heeft het maar kort in zijn bezit gehad. Welke omzwervingen het schip daarna tot 1960 heeft gemaakt wil de familie Fokkema graag nog achterhalen, want zoals gezegd is de geschiedenis daarna wel duidelijk. Ondanks het doopceel heeft de voormalige *De Hoop* geen Friese naam gekregen. Vanwege de belangrijke rol die de stad Amsterdam en de Amstel voor het behoud van veel tjalkjes speelden in de lange periode dat er weinig animo voor dit historisch erfgoed was, hebben de Fokkema's hun skûtsje *Amstel* gedoopt.

Het schip ligt tegenwoordig in Terherne.

Met dank aan Lolle Baarda.

boven: Aan de werf van SRF in Harlingen, waar het casco werd omgetoverd tot een fraai nieuw schip

midden: Onder zeil in de Blauwe Slenk

onder: Uiterst rechts als ark voor de latere Hermitage

